

FREDNINGSVÆRDI ER

RITMESTERGÅRDEN, NYKØBING

GULDBORGSUND KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	20.10.2010
Besigtiget af:	Nanna Secher Larsen
Journalnummer:	2010.7.82.07/376-0001
Kommune:	Guldborgsund Kommune
Adresse:	Frisegade 1, 4800 Nykøbing Falster
Betegnelse:	Ritmestergården, Nykøbing
Fredningsår:	1918
Omfang:	<i>Forhus (ældre hus ombygget ca. 1800) med renaissance-længen mod Kirkestræde (ca. 1620)</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Ritmestergården har to længer og ligger på hjørnet af Store Kirkestræde og Frisegade i centrum af Nykøbing Falsters middelalderby.

Bygningen er opført i sort opstolpet bindingsværk og pudset gulkalket murværk. Længen mod Store Kirkestræde er opført ca. 1620, mens længen mod Frisegade er opført i 1740. Bygningen har en sortmalet sokkel, bindingsværket, der fra gaden kun er synligt mod Store Kirkestræde har rigt udskårne knægte, fyldholte, overgangsfod og tagskægsknægte. Mod Store Kirkestræde er første etage udkraget på første del af facaden, mens den sidste del mod Frisegade har relieffer af kvadermuring og blændede vinduer. Bygningen har et stejlt sadeltag af røde tegl, der bærer tre skorstene.

Gavlen i passagen fra Store Kirkestræde samt begge facader mod gården har synligt bindingsværk. I hjørnet mellem de to fløje ses en nye tilføjet altan af sorttjæret træværk. Altanen fungerer også som vindfang for kælderindgang og bagindgang til længen mod Store Kirkestræde.

I stueetagen er der mod Store Kirkestræde indrettet et værtshus og med kontor mod gården. Over værtshuset er der indrettet en lejlighed med en nyere planløsning, her. Lejligheden er overordnet præget af nyere overflader, dog ses adskillige ældre fyldingsdøre, gerichter, hængsler og messinghåndtag.

I længen mod Frisegade er der indgang til en frisørsalon og til et arkitektkontor, der ligger i begge etager mod Frisegade. I det indre er planløsningen ændret løbende, men den nuværende rumplan i stueetagen har et stort rum mod gaden og mindre rum og køkken mod gården. Det store rum har tidligere fungeret som værtshus og har et stort stukmotiv i loftet. På etagen ovenover er der et åbent

kontorlandskab med fritlagte bjælker, stolper og spændværk. Også i denne fløj ses flere ældre fyldingsdøre med originale håndtag.

Loftsetagen fremstår uudnyttet, på nær et mindre magasinrum, der er indrettet som en fritstående boks i rummet.

Nedgangen til kælderen sker fra gårdsiden gennem en skråtstillet luge. I kælderen ses det gamle fundament af marksten og munkesten samt det oprindelige tømmer, der bærer et bræddeloft.

Endvidere har kælderen et muret tøndehvælv og et ildsted.

— BYGNINGSHISTORIE

Ingen angivet

— KILDER

Nykøbing Falster Kommuneatlas, Planstyrelsen, Skov og Naturstyrelsen. 1993

Registrering af bevaringsværdige bygninger og miljøer i Nykøbing F., Kulturmindeforeningen i Nykøbing Falster, u.å.; p.48-49

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

De miljømæssige værdier ved Ritmestergården knytter sig til bygningens beliggenhed, hvor gaden er steget let fra den lavere, sydlige del af gaden. Dette gør bygningen til et pejlemærke i gadebilledet. Ritmestergårdens funktion som pejlemærke understreges yderligere ved at den er en af gadens ældste bygninger, men også ved sine gulkalkede mure og det udskårne bindingsværk mod Store Kirkestræde.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Ritmestergårdens centrale beliggenhed på hjørnet af Frisegade og Store Kirkestræde, der forbinder Frisegade med kirken, fortæller om en fornem gård, der fungerede som beboelse for en fremtrædende borger i byen.

Bygningen er sammensat af to vinkelstillede bygningskroppe fra hver sit århundrede og dette er i sig selv med til at fortælle historien om bygningens udvikling og behovet for udvidelse og tilpasning til ændrede behov gennem tiden. Endvidere er bindingsværket i fløjen mod Store Kirkestræde er et godt eksempel på renæssancebindingsværk med usædvanligt rige udskæringer.

Ritmestergården har både i det indre og i det ydre bevaret mange spor efter ombygninger og brug gennem tiden. Af sådanne spor kan nævnes vinduesblændingerne i siden mod Store Kirkestræde, tømmer i gårdsidens bindingsværk efter en tidligere portåbning mod Frisegade og i det indre ses blandt andet det gamle ildsted samt en ældre kalkmalet frise.

Disse og talrige andre spor er med til at give bygningen et stærkt autentisk præg, der fortæller om bygningens udseende og funktion før i tiden.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

I det ydre ligger Ritmestergårdens arkitektoniske værdier særligt i bindingsværket og reliefferne mod Store Kirkestræde. Endvidere har bygningens facade mod Frisegade arkitektoniske kvaliteter i måden de to bygningskroppe mødes i en stump vinkel. Mødet mellem de to bygningskroppe giver liv til facaden, der forstærkes af facadens forskellige vinduestyper.

Murfladen mod Frisegade er pudset og gulkalket og den giver et stærkt og imponant udtryk, der forstærkes af at den øverste vinduesrække sidder lige under tagskægget.

Sammensætningen af bygningens fløje, materialerne og deres behandling gør, at bygningen særligt i eksteriøret giver et indtryk af hvordan bygningen har set ud før i tiden.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier knytter sig i eksteriøret til renæssancebindingsværket med den udkragede første etage med de rigt udskårne elementer og relieffacaden mod Store Kirkestræde samt til de murfladerne i pudset murværk og de stort set ubrudte tagflader af røde tegl. Hertil kommer alle ældre detaljer og den ældre materialeholdning.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig særligt til alle ældre detaljer og materialer, herunder det gamle ildsted, den kalkmalede frise, alle ældre fyldings- og revledøre med gamle dørgreb samt paneler og gerichter.

— ANBEFALINGER

Det anbefales at:

- terrassen/overdækningen i gården på sigt fjernes.
- bindingsværksgavlen mod syd sættes i stand.

